

Yayın Geliş Tarihi (Submitted): 27/05/2022

Yayın Kabul Tarihi (Accepted): 21/09/2022

Makele Türü (Paper Type): Araştırma Makalesi – Research Paper

Please Cite As/Atıf için:

Irk, E. ve Ardıç M. (2022), Özyeterlilik-erteleme ilişkisinde okul türünün düzenleyici rolü: meslek yüksekokulu öğrencileri üzerine bir araştırma, *Nicel Bilimler Dergisi*, 4(2), 120-140. doi:10.51541/nicel.1122312

ÖZYETERLİLİK-ERTELEME İLİŞKİSİNDE OKUL TÜRÜNÜN DÜZENLEYİCİ ROLÜ: MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Ersin Irk¹ ve Mesut Ardıç²

ÖZ

Bu araştırmanın temel amacı, üniversite öğrencilerinin özyeterlilik ve genel erteleme davranışları arasındaki ilişki de okul türünün düzenleyici bir etkisinin olup olmadığını belirlemektir. Okul türünün düzenleyici etki oluşturup oluşturmadığını belirleyebilmek amacıyla iki farklı okul türünden öğrenciler araştırmaya dahil edilmiştir. Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Erbaa Sağlık Meslek Hizmetleri Meslek Yüksekokulu ve Erbaa Meslek Yüksekokulunda öğrenim gören 525 üniversite öğrencisine anket uygulanmıştır. Verilerin analiz aşamasından önce demografik bulgulara, korelasyon, güvenilirlik, faktör analizlerine bakılmıştır. Geliştirilen hipotezlerin test edilmesinde regresyon ve durumsal etki analizi için SPSS Process Macro (Model 1) kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin, özyeterlilikleri ile genel erteleme eğilimi, erteleme alt boyutu ve zamanı etkin kullanma alt boyutu arasında negatif yönlü ilişki olduğu belirlenmiştir. Ayrıca özyeterlilik ile zamanı etkin kullanma alt boyutu arasındaki ilişkide okul türünün düzenleyici etki oluşturduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Erteleme Eğilimi, Öz Yeterlilik, Düzenleyici Etki

---

¹Dr. Öğr. Üyesi, Erbaa Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat, Türkiye. ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2160-8053>

²Sorumlu Yazar, Öğr. Gör. Dr, Erbaa Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Tokat, Türkiye, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6630-0669>

MODERATION ROLE OF SCHOOL TYPE ON THE RELATIONSHIP OF GENERAL PROCRASTINATION AND SELF-EFFICACY: A RESEARCH ON TO VOCATIONAL SCHOOL STUDENTS

ABSTRACT

The main purpose of this research is to determine whether the school type has a moderation effect on the relationship between self-efficacy and general procrastination behavior of undergraduate students. Students from two different school types were included in the study in order to determine whether the school type has a moderation effect. For this purpose, a questionnaire was applied to 525 students studying at Tokat Gaziosmanpaşa University Erbaa Vocational School of Health Care Services and Erbaa Vocational School. Before the analysis phase of the data, demographic findings, correlation, reliability and factor analyzes were examined. The questionnaire included statements about measuring the variables of self-efficacy, general procrastination, and questions about demographic characteristics. SPSS Process Macro (Model 1) was used for regression and situational impact analysis to test the developed hypotheses. As a result of the research, it was determined that there is a negative correlation between students' self-efficacy and academic procrastination tendencies, procrastination sub-dimension and effective use of time sub-dimension. In addition, it was determined that the type of school had a moderating effect on the relationship between self-efficacy and the sub-dimension of effective use of time.

Keywords: Self-Efficacy, Academic Procrastination, Moderating Effect

1. GİRİŞ

Erteleme, davranışsal, duyuşsal ve bilişsel öğeleri içeren karmaşık bir olgudur. Sadece görevlerin yerine getirilmesini değil, aynı zamanda bireylerin özyeterlilik düzeyini de etkileyen sorumluluklar ve kararları alışkanlıkla ertelemek olarak tanımlanır. Yetişkin nüfusun yaklaşık beşte biri ve öğrenci nüfusunun yarısı kendilerini ciddi, kronik ertelemeciler olarak algılamaktadır (Brando-Garrido vd., 2020). Tüm insanlar ara sıra erteler ve erteleme, okulda ve işte, günlük aktivitelerde, yükümlülüklerde, boş zamanlarda, ailede ve ortaklıkta ve ayrıca sosyal ilişkilerde ortaya çıkabilir. Çeşitli alanlarda ortaya çıkmasına rağmen, bir görevin veya işin tamamlanması için belirlenen harici ve belirli son tarihler nedeniyle en yaygın olarak eğitim ve işle ilişkilidir (Klingsieck, 2013). Erteleme öğrenciler arasında yaygın olmakla beraber, bazı araştırmalara göre öğrencilerin yaklaşık %80-95'i erteleme eğilimindedirler (Ellis ve Knaus,

1997). Hill vd. (1978) tarafından yürütülen erteleme araştırması, öğrencilerin yaklaşık %50'sinin genel ertelemeye eğilimli olduğunu ve çalışmanın sonraki yıllarında ertelemeye gözle görülür bir artış olduğunu saptamıştır. Erteleme, düşük akademik başarı, zayıf fiziksel ve zihinsel sağlık veya kişilerarası ilişkilerdeki sorunlar gibi potansiyel olumsuz sonuçlar nedeniyle sıklıkla araştırılır. Araştırmalar, ertelemenin fiziksel sağlık üzerinde önemli bir etkisi olduğunu göstermektedir. Can (2018), erteleme eğilimli öğrencilerin dönem başında daha düşük stres yaşadıklarını ve daha az hasta olduklarını, ancak aynı dönemin sonunda, ertelemeyen öğrencilere göre strese ve hastalığa karşı daha duyarlı hale gelebildiklerini ifade etmiştir. Ertelemenin, vicdani bir seçim olmadığını varsayıldığında (yani aktif erteleme), ancak belirsizlik, kaygı veya başarısızlık korkusu gibi olumsuz duygularla ilişkili olduğu söylenebilir. Bu durumda öğrencileri ertelemeye iten şeyi açıklayabilecek bilişsel faktörlere odaklanmak yararlı görünmektedir.

Üniversite öğrencilerin erteleme eğilimine etki eden faktörlerin incelendiği çalışmalar literatürde bulunmaktadır. Örneğin; Almkudad ve Berhanu (2020) araştırmasında, öğretmen, dil, aile ve öğrenci ile ilgili faktörleri üniversite öğrencilerinin akademik başarısını etkileyen başlıca faktörler olduğunu öne sürmektedir. Thomas ve Maree (2022) çalışmasında akademik öz yeterlilik, akran ilişkileri, ebeveyn katılımı ve desteği, motivasyon, zaman yönetimi, uyum, duygusal refah, bilgi eksikliği, sosyo-ekonomik durum ve dil yeterliliği gibi akademik başarının öğrenciye bağlı faktörler olarak ifade etmiştir. Ancak öğrenciye bağlı olmayan faktörler ise ırksallaştırılmış eşitsizliklerin, yükseköğretimde akademik başarıyı etkileyen birçok belirgin öğrenci faktörünü desteklediğini göstermiştir.

Erteleme, aslında kaçınma davranışı olduğundan, özyeterlilik etkileyebilecek bir değişken olarak görülmektedir (Kurtovic vd., 2019). Özyeterlilik, öğrencilerin istenen sonuca ulaşım ulaşılamayacaklarına (Bandura, 1977), belirli bir görevi başarıyla yerine getirebileceklerine ve engeller veya zorluklarla başa çıkıp çıkamayacaklarına (Pajares, 1996) ilişkin inançlarını ifade etmektedir. Bandura (1993)'a, özyeterlilik inançlarının, öğrencilerin motivasyonunu ve zorlu akademik görevlerde ustalaşma konusundaki ısrarını artırarak ve edinilen bilgi ve becerilerin verimli kullanımını teşvik ederek üniversite sonuçlarını etkilediğini öne sürmüştür. Torres ve Solberg (2001) akademik özyeterlilik ile öğrencilerin ders çalışmak için harcadıkları saat sayısı arasında pozitif bir ilişki bulmuşlardır (Zajacova vd., 2005).

Bu literatür ışığında araştırmanın amacı, öz yeterliliğin genel erteleme eğilimi üzerinde etkisinin olup olmadığını belirlemektir. Özyeterlilik gibi bireysel bir özelliğin erteleme eğilimi gibi yine bireysel bir eylem üzerinde etkili olması şaşırtıcı bir sonuç değildir. Burada bağlamın

etkili olup olmadığını anlayabilmek amacıyla, iki okul tipi arasında bir farklılık olup olmadığı konusu merak uyandırmaktadır. Bu nedenle araştırma iki farklı okul türünde eğitim gören öğrenciler ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma, Sağlık Meslek Yüksekokulu Öğrencileri ile Meslek Yüksekokulu öğrencileri ile gerçekleştirilecektir. Dolayısıyla araştırmada öğrenim görülen okulun özyeterlilik ile erteleme eğilimi ilişkisinde bir düzenleyici rolü olup olmadığının belirlenmesi ile literatüre farklı bir katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

2.1. Genel Erteleleme Eğilimi

Erteleme hemen hemen herkesin günlük yaşamının bir parçası olsa da doğal “tembellik” ile kronik erteleme arasındaki sınırı bulmak zor olduğu için tanımı kolay olmayabilmektedir. Ludwig (2013) bu bağlamda erteleme kavramının Latince kökenini vurgulayarak- *crastinus* öncesi, yani geleceğe ait olduğunu ifade etmiştir. Erteleme, herhangi zararlı niyet olmaksızın kasıtlı olarak işle ilgili olmayan eylemlere girilerek işle ilgili eylemlerin geciktirilmesi olarak tanımlanabilir (Metin vd., 2016). Nývltová (2014) ve Vion (2016)’e göre, erteleme bugünün hastalığıdır ve iş performansına yönelik artan talepler, özel yaşamın beraberinde getirdiği yeni zorluklar bağlamında bir başa çıkma mekanizmasıdır. Dolayısıyla yazarların erteleme davranışını modern yaşam tarzının sonuçlarından birisi olarak değerlendirdikleri anlaşılmaktadır. Literatürde erteleme davranışını konu alan çeşitli araştırmalar yer almaktadır. Bu araştırmalarda erteleme davranışının akademik performans (Hen ve Goroshit, 2014), iş hayatı (Gupta vd., 2012), esenlik (Stead vd., 2010) ve fiziksel sağlık (Sirois vd., 2003) gibi kavramlarla ilişkili olduğu anlaşılmaktadır.

Birçok insan nedenini anlamadan yaşantılarında birçok işlerini ertelemektedir. Faturaları ödemek, vergi ödemek veya hastaneye gitmek gibi hususlarda yetişkinlerin yaklaşık %20'sinin rutin faaliyetlerini erteleme davranışı gerçekleştirdikleri görülmektedir (Rosário vd., 2009). Yani erteleme davranışı sadece iş hayatında değil, günlük hayatta ve aynı zamanda akademik faaliyetlerde de meydana gelmektedir. Üniversitelerdeki akademik faaliyetlerde, 'ödevlerin' yerine getirilmesinde de sıklıkla gecikmeler meydana gelmektedir; ayrıca öğrencilerin ödevlerini çoğunlukla son dakikaya bıraktıkları da bilinmektedir (Philips, 2012). Solomon ve Rothblum (1984), yaptıkları araştırma da katılımcılarının %46'sının her zaman veya neredeyse her zaman dönem ödevlerini yaparlarken ertelediklerini tespit etmiştir. Erteleme davranışının üniversite öğrencilerinin yaklaşık %70'inde yaygın bir olgu olduğu tahmin edilmektedir (Sari ve Fakhruddiana, 2019). Bireylerin özel yaşamlarında erteleme

eğilimi göstermeleri durumunda, akademik ödevleri açısından da erteleme davranışı sergileyecekleri söylenebilir. Erteleme davranışı toplumun gelişmesi, dijital dünyanın daha geniş kitlelere ulaşması ve sanal alemin beraberinde getirdiği yeniliklere bağlı olarak her geçen gün daha da artacağı tahmin edilmektedir (Barnova ve Krasna, 2021).

2.2. Öz-Yeterlilik

Öz-yeterlilik, Albert Bandura adlı ünlü psikoloğun, işlevleri ve sorumlulukları yerine getirme yetenekleriyle ilgili bireysel inançlara veya yargılara atıfta bulunan sosyal tanınma teorisinden türetilmiştir. Sosyal biliş teorisi, davranış, çevre ve kişinin üçlü nedensel modeline dayanmaktadır. Bu model, psikolojik işlevleri tanımlamak için bireysel algıyı ifade eden davranış, çevresel etkiler ve bireysel faktörler (bilişsel, duygusal ve biyolojik faktörler) arasındaki karşılıklı iletişimi vurgular. Bu teoriye göre, üçlü bir nedensellik sisteminde, insanlar motivasyonlarını ve davranışlarını etkiler (Tatlıoğlu, 2021). Bandura (1997), çevrenin bireysel davranış üzerindeki tek boyutlu etkileri hakkında davranış psikologlarının başlıca hipotezlerinden birini reddetmiştir. İnsan davranışı sadece çevrenin kontrolünde değildir, aynı zamanda bilişsel süreçler insan davranışında önemli bir rol oynar. Bandura'nın (2006) görüşüne göre, bireyler içsel güçler veya çevresel uyaranlar tarafından yönlendirilmez, ancak psikolojik işlevleri davranışlarını, çevrelerini ve motivasyonlarını belirler (Panahi ve Goudarzi, 2018). Öz yeterlilik, kişinin bir görevi başarıyla yerine getirme, organize etme ve gerçekleştirme yeteneklerine olan inancı olarak tanımlanır (Özgan vd., 2019). Levy ve Campill (2008) öz yeterliliği, bireyin amaca ulaşmak için gerekli olan davranışları organize etme ve gerçekleştirme yeteneklerini anlaması olarak tanımlamaktadır. Bandura'nın sosyal bilişsel kuramına göre, bilişsel-motivasyonel bir faktör olarak özyeterlilik inançları, öğrencinin öğrenme etkinliklerine yönelik çabasının boyutunu belirlemede etkili bir rol oynamaktadır (Galla vd., 2014).

Özyeterlilik kavramına ilişkin klinik, kişilik ve sosyal psikoloji literatürün uzun bir geçmişi sahip olduğu görülmektedir (Maddux, 1995). Üniversite öğrencilerinin öz yeterliliklerini konu alan araştırmaların sınırlı olduğu görülmektedir (Hitches vd., 2022). Üniversite öğrencilerinde öz-yeterliliğin daha çok üniversite çağında özerklik ve finansal bağımsızlığa geçiş aşamasında olmaları nedeniyle gerçekleştiği kabul edilmektedir (Van den Toren vd., 2020).

2.3. Değişkenler Arasında İlişki

Erteleme, herhangi bir göreve başlamayı veya bitirmeyi gereksiz yere erteleme davranışı olarak kaygı, depresyon, utanç ve suçlama gibi sağlıksız duyguların yaşanmasına neden olur ve üniversite öğrencileri arasında yaygın bir sorundur. Balkıs ve Duru (2009), öğrencilerin %23'ünün akademik görevleri ertelediklerini bildirdiklerini belirtmişlerdir. Özer vd. (2009), öğrencilerin %52'sinin akademik görevleri ertelediğini bildirmiştir. Özer ve Altun (2011) performans kaçınma-amaç yönelimine sahip, sorumluluk duygusu düşük öğrencilerin, başarısızlık korkusu ve tembellik gibi nedenlere bağlı olarak erteleme davranışı sergilediklerini belirlemiştir. Üniversite öğrencilerinin motivasyon düzeyleri ile erteleme davranışları arasında da negatif ilişkinin yer aldığına yönelik bulgular literatürde yer almaktadır (Kandemir vd., 2017). Üniversite öğrencileri arasında yoğun olarak gözlemlenen erteleme davranışının öğrencilerin akademik performanslarını olumsuz yönde etkileyebilecek olması nedeniyle önem arz ettiği anlaşılmaktadır (Balkıs, 2013).

Öz yeterlilik kavramı, güçlü akademik başarı, artan güven ile ilişkili olabilmekte ve öğrencilerin görevlerini başarı ile tamamlamaları açısından daha fazla sorumluluk almaya teşvik edebilmesi açısından önem taşımaktadır (Zimmerman ve Kitsantas, 2005). Yüksek performansa sahip olan ve daha yetenekli üniversite öğrencilerinin daha yüksek özyeterliliğe sahip olmaları nedeniyle kaygı düzeylerinin düşük olması beklenebilir (Komarraju ve Nadler, 2013). Literatürde üniversite öğrencilerinin ele alındığı ve öz yeterlilik düzeylerinin ölçüldüğü araştırmalar olduğu görülmektedir. Bu araştırmaların bir kısmında demografik faktörlere göre cinsiyete göre öz yeterliliğin farklılaşıp farklılaşmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre özyeterliliklerinin düşük olduğu araştırmalar da söz konusudur (Hitches vd., 2022). Üniversite öğrencilerinin öz yeterlilikleri ile ilişkilendirilen temel kavramın akademik başarı olduğu ve değişkenlerin birbirlerini pozitif yönde etkilediği anlaşılmaktadır (Macakova ve Wood, 2022). Üniversite öğrencilerinin öz yeterlilikleri ile girişimcilik eğilimleri arasında pozitif bir ilişki olduğunu belirleyen araştırmalar da literatürde yer almaktadır (Yağar vd., 2020). Görüldüğü üzere öz yeterlilik kavramı üniversite öğrencileri açısından birçok yönden önem taşıdığı anlaşılmaktadır (Tenaw, 2013).

Üniversite öğrencilerinin öğrenim gördükleri bölüm de farklı açılardan öğrenciler üzerinde etki edebilmektedir. Üniversite öğrencileri arasında özellikle Türkiye bağlamında, iş bulamama kaygısı nedeniyle kaygı düzeyleri arasında öğrenim gördükleri bölümlerine göre farklılık olduğu bilinmektedir (Çevik ve Öneren, 2019). Özellikle sağlık bölümlerinin diğer bölümlere göre, pozitif ayrıştığı söylenebilir. Üniversitelerin sağlık bölümlerinde öğrenim göre

öğrencilerin de gelecek kaygısı içerisinde olduklarını gösteren araştırmalar olmasına rağmen (Dereli ve Karataş,2009) sağlık ile ilişkili bölümlerde öğrenim gören öğrencilerin iş bulmaya ilişkin tutumlarının daha yüksek olduğunu gösteren araştırmalar da literatürde yer almaktadır (Taherpour vd., 2015). Bu araştırmalardan hareketle öğrenim görülen okulun öğrencilerin öz yeterlilikleri ve genel erteleme davranışı ilişkisinde bir rolünün olabileceği öngörülmektedir.

Özetlenen literatür ışığında genel erteme eğilimi davranışına yol açan faktörler içerisinde yer alan öz yeterlilik kavramının etkisi belirlenmeye çalışılacaktır. Ayrıca öz yeterlilik genel erteleme davranışı ilişkisinde okulun bir düzenleyici rolü olup olmadığı belirlenmeye çalışılacaktır.

3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

3.1. Evren ve Örneklem

Araştırma Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Erbaa Sağlık Meslek Yüksekokulu (Erbaa SHMYO) ve Erbaa Meslek Yüksekokulu (Erbaa MYO)' nda öğrenim gören önlisans öğrencileri ile gerçekleştirilmiştir. İki okulda toplam 1213 öğrenci öğrenim görmektedir. Araştırmada örneklem belirlenmemiş öğrencilere anket formları online olarak gönderilmiştir. Araştırmaya dahil edilen öğrenci sayısı, 525 olarak gerçekleşmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilere ilişkin istatistiki bilgiler Tablo 1'de özetlenmiştir.

Tablo 1. Okulların cinsiyete göre dağılımı

Erbaa MYO	Bilgisayar Programcılığı	Kadın	24
		Erkek	60
	Toplam		91
	Büro Yönetimi	Kadın	26
		Erkek	12
		Toplam	45
	Grafik Tasarım	Kadın	8
		Erkek	10
		Toplam	19
	Moda	Kadın	5
		Erkek	3
		Toplam	8
	Halkla İlişkiler	Kadın	8
		Erkek	6

Tablo 1 (Devam). Okulların cinsiyete göre dağılımı

		Toplam	16	
Muhasebe	Kadın		8	
	Erkek		5	
	Toplam		13	
Güvenlik	Kadın		17	
	Erkek		8	
	Toplam		25	
Radyo	Kadın		-	
	Erkek		1	
	Toplam		1	
Bankacılık	Kadın		26	
	Erkek		20	
	Toplam		52	
Toplam			270	
Erbaa SHMYO	Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik	Kadın	121	
		Erkek	41	
		Toplam	150	
	Optisyenlik	Kadın	13	
		Erkek	3	
		Toplam	16	
	Evde Bakım	Kadın	13	
		Erkek	3	
		Toplam	16	
	Acil Tıp Teknikerliği	Kadın	52	
		Erkek	21	
		Toplam	73	
	Toplam			255

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılanların % 48,5'inin Erbaa SHMYO ve % 51,5'inin Erbaa MYO öğrencisi olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrenciler arasında kadın öğrencilerin oranı %60,4 olarak gerçekleşmiştir.

Bu amaç doğrultusunda Çakıcı (2003) tarafından geliştirilen Genel Erteleme Ölçeği (GEÖ) kullanılacaktır. Ölçek 2 alt boyuttan oluşmaktadır ve 5'li likert şeklinde oluşturulmuştur. Ölçek zamanı etkin kullanamama ve erteleme olarak iki alt boyuttan oluşmaktadır. Zamanı etkin kullanma alt boyutuna ilişkin ifadeler ters çevrilerek analize dâhil edilmiştir.

Öğrencilerin akademik özyeterliliklerini ortaya koymak için Jeruselel and Schwarzer tarafından 1981’de oluşturulan ve daha sonra Türkçe’ ye uyarlanması Yılmaz vd. (2007) tarafından yapılan “Akademik Özyeterlilik Ölçeği” kullanılmıştır. Tek bir boyuttan oluşan bu ölçek 5’lü Likert şeklindedir. Ölçekler 5’li Likert tipinde hazırlanmıştır. Ölçekte yer alan katılma düzeyleri; “1=hiç katılmıyorum, 2=katılmıyorum, 3=kısmen katılıyorum, 4=katılıyorum, 5=tamamen katılıyorum” şeklinde uygulanmıştır. Veri analizlerinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemler, regresyon analizi, korelasyon analizi ve Proocess macro regresyon analizi kullanılmıştır.

Kullanılan ölçeklere ilişkin güvenilirlik analiz sonuçları Tablo 2 ve Tablo3’de özetlenmiştir.

Tablo 2. Ölçeklere ilişkin güvenilirlik analizi sonuçları

Ölçek	Alt Boyut	Cronbach's Alpha Katsayısı	İfade Sayısı
Genel Erteleme Eğilimi	Erteleme	,906	11
	Zaman Etkin Kullanma	,859	7
	Toplam	,926	18
Öz Yeterlilik	-	,811	7

Tablo 2 incelendiğinde Cronbach Alpha katsayı değerleri ölçeklerin güvenilir olduğunu göstermektedir. Ölçeklerin geçerliliğini test etmek için doğrulayıcı faktör analizi gerçekleştirilmiştir (Yaşlıoğlu, 2017). Analiz sonuçları Tablo 3’de özetlenmiştir.

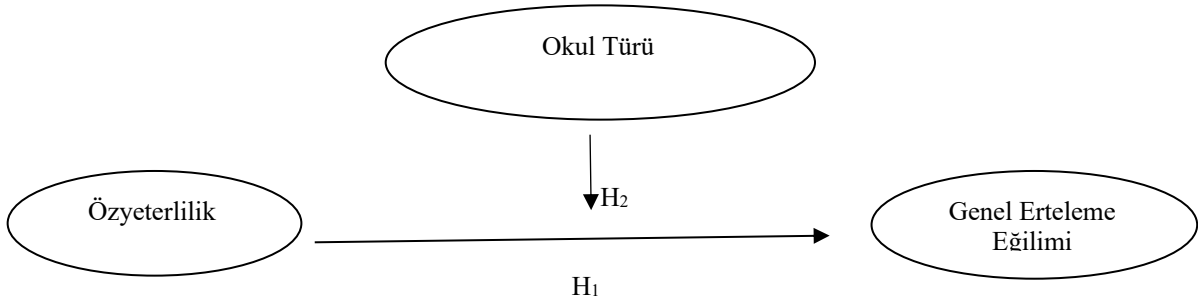
Tablo 3. Doğrulayıcı faktör analizi sonuçları

Uyum Ölçütleri	Kabul Edilebilir Uyum	Mükemmel Uyum	Genel Erteleme Eğilimi	Öz Yeterlilik
Ki-kare (CMIN)	Minimum	Minimum	470,438*	872,282*
DF	-	-	134	272
CMIN/DF	$X^2/DF \leq 3$	$X^2 / DF \leq 5$	3,511	3,207
GFI	$0,85 \leq GFI < 0,90$	$0,90 \leq GFI$	0,901	0,874
NFI	$0,90 \leq NFI < 0,95$	$0,95 \leq NFI$	0,905	0,867
TLI (NNFI)	$0,90 \leq NNFI < 0,95$	$0,95 \leq NNFI$	0,920	0,894
IFI	$0,90 \leq IFI < 0,95$	$0,95 \leq IFI$	0,930	0,905
CFI	$0,90 \leq CFI < 0,95$	$0,95 \leq CFI$	0,930	0,904
RMSEA	$0,05 < RMSEA < 0,08$	$0,05 \leq RMSEA$	0,069	0,065
RMR	$0,05 \leq RMR \leq 0,08$	$0,05 < RMR$	0,054	0,073

Ölçeklerin iyilik endeksleri geçerliliklerini ortaya koymaktadır. Sadece TLI eşik değeri iyilik endeksleri dışında olduğu görülmektedir. Ancak $TLI > 0.80$ gibi eşik değerler yanı sıra $TLI > 0.95$ gibi yüksek eşik değerlere de rastlanmaktadır (Byrne, 2011; Hu ve Bentler, 1999). Bu nedenle yapılan geçerlilik ve güvenilirlik analizleri neticesinde ölçeklerin geçerli ve güvenilir oldukları anlaşılmıştır.

3.2. Araştırmanın Modeli ve Hipotezleri

Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin özyeterlilik algıları ile genel erteleme eğilimi davranışları arasındaki ilişkiyi ve çeşitli demografik değişkenlerin düzenleyici etkisini ortaya koyabilmek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Şekil 1. Araştırma modeli

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki hipotezler kurulmuştur.

H₁: Öğrencilerin öz yeterlilik düzeyleri arttıkça genel erteleme eğilimleri azalmaktadır.

H_{1a}: Öğrencilerin öz yeterlilik düzeyleri arttıkça erteleme davranışları azalmaktadır.

H_{1b}: Öğrencilerin öz yeterlilik düzeyleri arttıkça zamanı etkin kullanma davranışları azalmaktadır.

H₂: Öğrencilerin öz yeterlilik düzeyleri ile genel erteleme eğilimleri arasındaki ilişkide öğrenim görülen okul düzenleyici etki oluşturmaktadır.

H_{2a}: Öğrencilerin öz yeterlilik düzeyleri ile erteleme eğilimleri arasındaki ilişkide öğrenim görülen okul düzenleyici etki oluşturmaktadır.

H_{2b}: Öğrencilerin öz yeterlilik düzeyleri ile zamanı etkin kullanma davranışları arasındaki ilişkide öğrenim görülen okul düzenleyici etki oluşturmaktadır.

Oluşturulan modele ilişkin uyum iyiliği sonuçları Tablo 4’ de özetlenmiştir (Karagöz, 2017).

Tablo 4. Yapısal eşitlik model iyilik uyum değerleri

Uyum Ölçütleri	Kabul Edilebilir Uyum	Mükemmel Uyum	Uyum değerleri
Ki-kare (CMIN)	Minimum	Minimum	274,024*
DF	-	-	76
CMIN/DF	$X^2/DF \leq 3$	$X^2/DF \leq 5$	3,606
GFI	$0,85 \leq GFI < 0,90$	$0,90 \leq GFI$	0,927
NFI	$0,90 \leq NFI < 0,95$	$0,95 \leq NFI$	0,904
TLI (NNFI)	$0,90 \leq NNFI < 0,95$	$0,95 \leq NNFI$	0,914
IFI	$0,90 \leq IFI < 0,95$	$0,95 \leq IFI$	0,929
CFI	$0,90 \leq CFI < 0,95$	$0,95 \leq CFI$	0,928
RMSEA	$0,05 < RMSEA < 0,08$	$0,05 \leq RMSEA$	0,071
RMR	$0,05 \leq RMR \leq 0,08$	$0,05 < RMR$	0,060

* $p=0,000$

Tablo 4 incelendiğinde oluşturulan yapısal eşitlik modelinin iyilik uyum değerlerinin kabul edilebilir ve mükemmel uyum değerlerinde olduğu ve modelin geçerli olduğu anlaşılmaktadır.

4. ARAŞTIRMANIN BULGULARI

4.1. Korelasyon Analizi Sonuçları

Araştırmada öncelikle değişkenler arasındaki ilişkiyi belirlemek üzere korelasyon analizi gerçekleştirilmiştir. Analiz sonuçları Tablo 5’de özetlenmiştir.

Tablo 5. Değişkenler arasındaki korelasyon

	1	2	3	4
1 Özyeterlilik	1			
2 Genel Erteleleme Eğilimi	-,388**	1		
3 Erteleleme	-,308**	,947**	1	
4 Zamanı Etkin Kullanma	-,428**	,872**	,668**	1

Tablo 5 incelendiğinde öz yeterlilik algıları ile genel erteleme eğilimi ve alt boyutlar arasında negatif anlamlı ilişki olduğu görülmektedir ($p < 0,01$). Korelasyon analizi sonuçlarına göre öz yeterlilik arttıkça genel erteleme eğilimi azalmakta olduğu anlaşılmaktadır.

4.2. Regresyon Analizi Sonuçları

Genel erteleme eğiliminin öz yeterlilik üzerindeki etkisini belirlemeye yönelik olarak yapılan regresyon analizi sonuçları Tablo 6’ da özetlenmiştir. Genel erteleme eğilimi içim hem tek boyut olarak hem de alt boyutlar itibariyle iki farklı model oluşturulmuştur.

Tablo 6. Regresyon analizi sonuçları

Model	Standartlanma mış Katsayı	Stand. Katsayı	t	Sig.	B için 95,0%Güven Aralığı		Doğrusallık İstatistikleri			
					B	S.H.	Beta	t	Alt	Üst
1	Sabit	3,527	,154		22,887	,000	3,224	3,830		
	Özyeterlilik	-,397	,041	-,388	-9,622	,000	-,479	-,316	1,000	1,000
a. Bağımlı Değişken: Genel Erteleme Eğilimi										
2	Sabit	3,115	,171		18,205	,000	2,779	3,451		
	Özyeterlilik	-,339	,046	-,308	-7,402	,000	-,430	-,249	1,000	1,000
a. Bağımlı Değişken: Erteleme										
3	Sabit	4,174	,168		24,819	,000	3,844	4,505		
	Özyeterlilik	-,489	,045	-,428	-10,838	,000	-,577	-,400	1,000	1,000

a. Bağımlı Değişken: Zamanı Etkin Kullanma

Tablo 6. incelendiğinde özyeterlilik düzeyinin genel erteleme eğilimi üzerinde ve erteleme ve zamanı etkin kullanma alt boyutları üzerinde negatif ve anlamlı bir etkisinin olduğu anlaşılmaktadır ($P < 0,01$). H_1 , H_{1a} ve H_{1b} hipotezleri kabul edilmiştir.

4.3. Düzenleyici Etki Analizi

Öz yeterliliğin genel erteleme eğilimi ve alt boyutları üzerindeki etkisinde çeşitli demografik faktörlerin düzenleyici etkisinin olup olmadığını belirlemek üzere yapılan analiz sonuçları Tablo 7. de özetlenmiştir. Araştırma model önerisinde yer alan H2 hipotezinde öz yeterliliğin zamanı etkin kullanamama, arasındaki düzenleyicilik etkisi incelenmektedir. Analiz için Hayes (2013) tarafından geliştirilen Process Macro istatistik programı kullanılmıştır. Düzenleyici etki ölçümü için Process Macro istatistik programında Model 1 seçilmiştir. Düzenleyici etki ölçümünde X(Y) bağımsız değişkeni, Y(TZEN) bağımlı değişkeni ve W(Yİ) ise düzenleyici değişkeni ifade etmektedir. Düzenleyici etkinin belirlenmesi için düşük (BootLLCI) ve yüksek (BootULCI) güvenilirlik aralıklarının arasında 0 olmaması dikkate alınmaktadır (Hayes, 2013).

Tablo 7' deki bulgulara bakıldığında modelin analizine dahil edilen değişkenlerin Öz yeterlilik (X), Okul Türü (M), Genel Erteleme Eğilimi (Y) olarak belirtilmiştir. Regresyon analizine dahil edilen düzenleyicilik etkisi olan Zamanı etkin kullanamama değişkeninin sonuç değişkeni üzerindeki tahmini etkisi %19,8 ($R^2 = .198$) açıkladığı görülmektedir. Düzenleyici etkisinin Zamanı etkin kullanamama boyutunun düzenleyici etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Etkileşimsel terim (Int_1)'e ait β değeri anlamlıdır ($\beta = -.190$, %95 CI (-.3669, -.0144), $p < .01$).

Tablo 7. Düzenleyici etki analizi

	Erteleme Eğilimi (Y)			Zamanı Etkin Kullanamama (Y)			Genel Erteleme Eğilimi (Y)		
	β	LLCI	ULCI	β	LLCI	ULCI	β	LLCI	ULCI
Sabit	3,1853	2,1002	4,2704	3,3197	2,2626	4,3769	3,2376	2,2624	4,2128
Öz yeterlilik (X)	-0,343	-0,0209	-0,0523	-0,195	-0,4793	-0,0884	-0,2861	-0,5479	-0,0242
Okul Türü (M)	-0,047	-0,7216	0,6276	0,554	-0,1032	1,2112	0,1867	-0,4149	0,7930
Etkileşimsel Terim	0,0029	-0,1779	0,1838	-0,190	-0,3669	-0,0144	-0,0724	-0,2349	0,0902
Model Özeti	$R^2 = ,095$			$R^2 = ,198$			$R^2 = ,154$		
	$F_{(df= 3,000)} = 18,3060, p < .001$			$F_{(df= 3,000)} = 42,9408, p < .001$			$F_{(df= 3,000)} = 31,7411, p < .001$		
Okulların Tanımlayıcı İstatistikleri									
	β			LLCI			ULCI		
Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu	-0,3861			-0,5146			-0,2576		
Meslek Yüksekokulu	-0,5768			-0,6974			-0,4562		

Düzenleyici etkinin nasıl olduğu daha ayrıntılı açıklamak için ise Tablo 7. düzenleyici değişken olan Sağlık hizmetleri Meslek Yüksekokulu (-3861) ve Meslek Yüksekokulu (-5768) olduğu durumlarda öz yeterliliğin zamanı etkin kullanma üzerindeki etkilerin anlamlı olup olmadığına dair iki farklı regresyon istatistiği verilmiştir. Buna göre meslek yüksekokulu ve sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu özyeterlilik ile zamanı etkin kullanma üzerinde etkisi anlamlı bulunmuştur. Buna göre özyeterliliğin zamanı etkin kullanma düzeyi üzerindeki azaltıcı (ters yönlü) etkisi Meslek Yüksekokulu öğrencilerinde ($\beta = -.576$, %95 CI (-0.36974, -0.04562), $p < .01$) Sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerine göre ($\beta = -.386$, %95 CI (-.5146, -.2576), $p < .01$) daha yüksektir.

5. SONUÇ

Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin özyeterlilik algıları ile genel erteleme davranışları arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkide öğrenim görülen okulun düzenleyici rolü olup olmadığını belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu amaç doğrultusunda Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Erbaa Sağlık Meslek Yüksekokulu ve Erbaa Meslek Yüksekokulu'nda öğrenim gören 525 öğrenci araştırmaya dâhil edilmiştir.

Araştırmanın temel amacına uygun olarak öncelikle özyeterlilik algıları ile genel erteleme davranışları arasındaki ilişki belirlenmeye çalışılmıştır. Yapılan regresyon analizi sonuçlarına göre öğrencilerin özyeterlilik algıları ile genel erteleme davranışları ile erteleme ve zamanı etkin kullanma davranışları arasında negatif anlamlı ilişki tespit edilmiştir. Yani

araştırma bulgularına göre üniversite öğrencilerinin öz yeterlilikleri arttıkça genel erteleme eğilimlerinin azalmakta olduğu belirlenmiştir. Literatür incelendiğinde benzer araştırma sonuçlarının yer aldığı görülmektedir. Akbay ve Gizir (2010) akademik özyeterlilik genel erteleme davranışı arasında anlamlı düzeyde yordayıcı olduğunu tespit etmişlerdir. Diğer bir araştırmada Aydoğan ve Özbay (2012) genel erteleme davranışı ile özyeterlilik arasında anlamlı bir ilişki bulamamışlardır. Araştırmacılar söz konusu bulguyu katılımcıların Anadolu Lisesi öğrencileri olmalarına bağlamışlardır. Naktiyok ve Kızıl (2018) lisansüstü eğitim öğrencilerinden oluşan araştırma görevlileri ile yaptığı çalışmasında anlamlı ve negatif bir ilişki olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Görüldüğü üzere öz yeterlilik ve genel erteleme eğilimi arasındaki negatif ilişki gösteren sonuç literatürle örtüşmektedir (Akbay ve Gizir, 2010; Güngör, 2020; Melton, 2013; Naktiyok ve Kızıl, 2018).

Araştırma ayrıca öğrenim görülen okul türünün özyeterlilik genel erteleme davranışı ilişkisinde bir düzenleyici rolünün olup olmadığını belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu amaç doğrultusunda yapılan düzenleyici etki analizi bulgularına göre okul türü bu ilişkinin zamanı etkin kullanamama alt boyutunda düzenleyicilik rolüne sahip olması araştırmanın en önemli bulgusu olarak ortaya çıkmaktadır. Düzenleyicilik analizine yönelik bulgular, özyeterlilik ile zamanı etkin kullanma alt boyutunda Erbaa Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin Erbaa Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu öğrencilerine göre daha büyük ölçüde negatif ilişki olduğunu göstermektedir. Bu bulgunun temel nedeninin Erbaa Meslek Yüksekokulundaki öğrencileri içerisinde kendilerini arkadaşlarına göre daha başarılı bulan öğrencilerin zamanı etkin kullanamama davranışını daha fazla gerçekleştirmeleri olabileceği değerlendirilmektedir. Bu bulgu ayrıca, Erbaa Sağlık Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin mezuniyet sonrası atanma ihtimallerinin daha yüksek olmasına bağlı olarak, öz yeterlilikleri yüksek olmasına rağmen, zamanı etkin kullanma eğilimi gösterdikleri şeklinde açıklanabilir.

Araştırmanın sonuçları, özyeterlilik ile erteleme davranışı ilişkisini desteklemekte ancak iki kavram arasındaki ilişkide etkili olabilecek değişkenler olabileceğini göstermektedir. Nitekim değişkenler arasındaki ilişkide düzenleyici bir değişken olması, konunun daha ayrıntılı araştırılması gerektiğini göstermektedir. Özellikle, öğrencilerin eğitim gördükleri okullar, bu okullarda uygulanan kurallar, ders müfredatları gibi sabit etkili faktörlerinde değişkenler arasındaki ilişkiyi etkileyebileceği söylenebilir. Ayrıca bireyin özyeterlilik algısının yanında gelecek zaman perspektifi gibi farkındalıkları da konu özelinde araştırılması gereken bir alan oluşturmaktadır.

Bu araştırmanın çeşitli kısıtları söz konusudur. Araştırma da Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Erbaa Sağlık Meslek Yüksekokulu ve Erbaa Meslek Yüksekokulu öğrencileri üzerinde uygulanmıştır. Bu durum sonuçların genellenememesi nedeniyle araştırmanın en temel kısıtını oluşturmaktadır.

ETİK BEYAN

“Özyeterlilik Erteleme İlişkisinde Okul Türünün Düzenleyici Rolü: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir. Çalışma Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi etik kurulunun 11.02.2022 tarihli 03 sayılı toplantısında görüşülmüş ve 01-06 no’lu karara göre çalışmanın gerçekleştirilmesinde etik sakınca bulunmadığına karar verilmiştir.

KAYNAKÇA

- Akbay, S. ve Gizir, C. (2010), Cinsiyete göre üniversite öğrencilerinde genel erteleme davranışı: akademik güdülenme, akademik özyeterlilik ve akademik yüklenme stillerinin rolü, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 60-78.
- Almukdad, M. ve Berhanu, K. Z. (2020), The opportunities, challenges and factors influencing international students’academic performance at Akdeniz University, Turkey, *European Journal of Education Studies*. 7(1), 277-295.
- Aydoğan, D. ve Özbay, Y. (2012), Genel erteleme davranışının benlik saygısı, durumluluk kaygı, öz-yeterlilik açısından açıklanabilirliğinin incelenmesi, *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 2(3), 1-10.
- Balkıs, M. ve Duru, E. (2009), prevalence of academic procrastination behavior among preservice teachers and its relationships with demographics and individual preferences, *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 5(1), 1832.
- Balkıs, M. (2013), Academic procrastination, academic life satisfaction and academic achievement: the mediation role of rational beliefs about studying, *Journal Of Cognitive And Behavioral Psychotherapies*, 13(1); 57-74.

- Bandura, A. (1977), Self-efficacy: toward a unifying theory of behavioral change, *Psychological Review*, 84(2), 191.
- Bandura, A. (1993), Perceived self-efficacy in cognitive development and functioning, *Educational Psychologist*, 28(2), 117-148.
- Bandura, A. (2006), Toward a psychology of human agency, *Perspectives on Psychological Science*, 1(2), 164-180.
- Barnova, S. ve Krasna, S. (2021), General procrastination and academic procrastination in preservice teachers in the slovak republic. *The Journal Of International Education Science*, 27 (8), 1-11.
- Brando-Garrido. C.. Montes-Hidalgo. J.. Limonero. J. T.. Gómez-Romero. M. J. ve Tomás-Sábado. J. (2020), *Relationship Of Academic Procrastination With Perceived Competence. Coping. Self-Esteem And Self-Efficacy In Nursing Students*, Enfermería Clínica (English Edition)
- Byrne, B. M. (2011), *Structural Equation Modeling With AMOS Basic Concepts, Applications, And Programming (Multivariate Applications Series)*, Routledge, New York.
- Can, S. (2018), *Ergenlerin Akademik Erteleme Davranışları, İnternet Bağımlılığı Ve Temel Psikolojik İhtiyaçları: Bir Model Önerisi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, İstanbul
- Canales, A. ve De los Ríos, D. (2009). Retención de estudiantes vulnerables en la educación universitaria, *Calidad en la Educación*, (30), 50-83.
- Carrolla, A., Houghton S., Wood R., Unsworth K., Hattie, J., Gordona, L. ve Bower, J. (2009), Self-efficacy and academic achievement in australian high school students: the mediating effects of academic aspirations and delinquency. *Journal of Adolescence*, 32, 797-817.
- Chang, C. (2018), *Psychological Factors Associated With Procrastination Among College Students*, Unpublished Doctoral Dissertation, Chicago School Of Professional Psychology, Chicago, IL,US.
- Çakıcı, D.Ç. (2003), *Lise ve Üniversite Öğrencilerinde Genel Ve Genel Erteleme Davranışının İncelenmesi*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Çevik, V. A. ve Öneren, M. (2019), Önlisans öğrencilerinin iş bulma endişeleri ve kaygı düzeylerinin belirlenmesi. *Erzurum Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8, 1-12.
- Dereli, F., ve Karataş, S. (2009), Sağlık yüksekokulu son sınıf öğrencilerinin iş bulma endişeleri ve umutsuzluk düzeylerinin belirlenmesi, *Yeni Tıp Dergisi*, 26(1), 31-36.
- Díaz-Morales, J. F. ve Escribano, C. (2015), Social jetlag, academic achievement and cognitive performance: Understanding gender/sex differences, *Chronobiology international*, 32(6), 822-831.
- Ellis, A. ve Knaus, W. J. (1977), *Overcoming Procrastination*. Signet Books, New York.
- Filiz, B. ve Doğar, Y. (2021), Beden eğitimi öğretmeni adaylarının genel erteleme eğilimlerinin öz düzenleme becerileri ve öz yeterliklerine etkisi, *Milli Eğitim Dergisi*, 50(230), 857-872.
- Galla, B. M., Wood, J. J., Tsukayama, E., Har, K., Chiu, A. W. ve Langer, D. A. (2014), A longitudinal multilevel model analysis of the within-person and between-person effect of effortful engagement and academic self-efficacy on academic performance. *Journal of School Psychology*, 52(3), 295-30
- Gupta, R., Hershey, D. A. ve Gaur, J. (2012), Time perspective and procrastination in the workplace: an empirical investigation, *Current Psychology*, 31(2), 195–211.
- Güngör, A. B. ve Koçak, O. (2020), Üniversite öğrencilerinin akıllı telefon bağımlılığı ve akademik erteleme davranışı arasındaki ilişkinin incelenmesi, *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 397-419.
- Güngör, A. Y. (2020), The relationship between academic procrastination academic self-efficacy and academic achievement among undergraduates, *Oltu Beşeri Ve Sosyal Bilimler Fakültesi Dergisi*, 1(1), 57-68.
- Hayes, A. F. (2013). *Introduction To Mediation, Moderation, And Conditional Process Analysis. A Regression-Based Approach*, The Guilford Press, New York, Ny, US.
- Hen, M. ve Goroshit, M. (2014), Academic procrastination, emotional intelligence, academic self-efficacy, and gpa: a comparison between students with and without learning disabilities, *Journal of Learning Disabilities*, 47, 116–124.

- Hill, M., Hill, D., Chabot, A. ve Barral, J. (1978), A survey of college faculty and student procrastination, *College Students Personal Journal*, 12, 256-262.
- Hitches, E., Woodcock, S. ve Ehrich, J. (2022), Building self-efficacy without letting stress knock it down: Stress and academic self-efficacy of university students, *International Journal of Educational Research Open*, 3, 100124.
- Hu, L. T. ve Bentler, P. M. (1999), Cutoff criteria for fit indexes in covariance structure analysis: conventional criteria versus new alternatives, *Structural Equation Modeling: A Multidisciplinary Journal*, 6(1), 1-55.
- Islam, A. ve Tasnim, S. (2021), An analysis of factors influencing academic performance of undergraduate students: a case study of rabindra university, bangladesh (rub), *Shanlax International Journal of Education*, 9(3), 127-135.
- Kandemir, M., Palancı, M., İlhan, T. ve Müjdat, A. (2017), Sınıf tekrarı yapan öğrencilerin akademik erteleme nedenleri, *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(2), 285-302.
- Karagöz, Y. (2017), *Spss ve Amos Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri Ve Yayın Etiği*, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, Türkiye.
- Klingsieck, K. B. (2013), Procrastination in different life-domains: Is procrastination domain specific? *Current Psychology*, 32, 175-185.
- Komaraju, M. ve Nadler, D. (2013), Self-efficacy and academic achievement: why do implicit beliefs, goals, and effort regulation matter? *Learning and Individual Differences*, 25, 67-72.
- Kurtovic, A., Vrdoljak, G. and Idzanovic, A. (2019), Predicting procrastination: the role of academic achievement, self-efficacy and perfectionism, *International Journal of Educational Psychology: Ijep*, 8(1), 1-26.
- Levy, S. and Campbell, H. (2008), Student motivation: premise, effective practice and policy, *Australian Journal of Teacher Education*, 33(5), N5
- Ludwig, P. (2013), *Konec prokrastinace: jak přestat odkládat a začít žít naplno*, Jan Melvil Publishing.
- Maddux, J. E. (1995), Self-efficacy theory. In self-efficacy, adaptation, and adjustment (3-33). Springer, Boston, MA,US.

- Macakova, V. ve Wood, C. (2022), The relationship between academic achievement, self-efficacy, implicit theories and basic psychological needs satisfaction among university students, *Studies in Higher Education*, 47(2), 259-269.
- Melton, R. M. (2013), *Academic Underachievement: The Relationship Between Motivation And Study Skills*, Unpublished Doctoral Dissertation, Chicago School Of Professional Psychology, Chicago, IL, US.
- Metin, U. B., Taris, T. W. ve Peeters, M. C. W. (2016), Measuring procrastination at work and its associated workplace aspects. *Personality And Individual Differences*, 101, 254–263.
- Naktiyok, A. ve Kızıl, S. (2018), Örgütsel destek ve özyeterlilik algısının genel erteleme davranışı üzerine etkisi: Araştırma görevlileri üzerinde bir inceleme, *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 10(4), 267-285.
- Nývltová, V. (2014), Soft skills – time *Management Pro Uchazeče O Zaměstnání. Praha : Vysoká Škola Chemicko-Technologická, Vzdělávání Rodičů – Příprava Vstupu Nebo Návratu Rodičů S Malými Děťmi Na Trh Práce* – Edura. [Online].
- Özer, A. ve Altun, E. (2011), Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme nedenleri, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(21), 45-72.
- Özer, B., Demir, A. ve Ferrari, J. (2009), Exploring academic procrastination among turkish students: possible gender differences in prevalence and reasons, *The Journal Of Social Psychology*, 149(2), 241257.
- Özgan, E. (2019), The relationship between test anxiety and academic performance, *Electronic International Journal of Education, Arts, And Science (Eijeas)*, 4(10), 1-13.
- Rosário, P., M. Costa, J.C Núñez, J. González-Pienda, P. Ve Solano A. Valle, (2009). Academic procrastination: associations with personal, school, and family, *The Spanish Journal Of Psychology*, 12(1), 118-127.
- Pajares, F. (1996), Self-efficacy beliefs and mathematical problem-solving of gifted students, *Contemporary Educational Psychology*, 21(4), 325-344.
- Panahi, N.H. ve Goudarzi M. (2018). The efficacy of teaching components of choice theory on parent-child conflicts and the self-sufficiency of female students. *European Journal Of Social Sciences Studies*, 2(10); 171-183.

- Parrino, C. (2010), *Deserción en el primer año universitario. Dificultades y logros*. X Coloquio Internacional Sobre Gestión Universitaria En América Del Sur. Argentina. 1–19.
- Philips, M. (2012), Does locus of control task interest have an effect on procrastination? *The Huron University College Journal of Learning And Motivation*, 50(1),8.
- Razak, M. A. H. A., Abdul-Rani, A. M. ve Aliyu, A. A. A. (2019), Innovative surface engineering technique for surface modification of mg alloy for orthopedic application. In *Biomufacturing* (pp. 225-240). Springer, Cham.
- Sari W.L. ve Fakhruddiana F., (2019), Internal locus of control, social support and academic procrastination among students in completing the thesis. *International Journal of Evaluation And Research In Education (Ijere)*, 8(2), 363-368.
- Schneider, M. ve Preckel, F. (2017), Variables associated with achievement in higher education: a systematic review of meta-analyses. *Psychol. Bull.*, 143, 565–600.
- Silver, B. B., Smith, E. V., Jr. ve Greene, B. A. (2001), A study strategies self-efficacy instrument for use with community college students. *Educational And Psychological Measurement*, 61(5), 849-865.
- Sirois, F. M., Melia-Gordon, M. L. ve Pychyl, T. A. (2003). “I’ll Look After My Health, Later”: An investigation of procrastination and health, *Personality And Individual Differences*, 35(5), 1167–1184.
- Solomon, L. J. ve Rothblum, E. D. (1984), Academic procrastination: frequency and cognitive-behavioral correlates. *Journal Of Counseling Psychology*, 31(4), 503.
- Stead, R., Shanahan, M. J. ve Neufeld, R. W. J. (2010), “I’ll Go To Therapy, Eventually”: procrastination, stress and mental health, *Personality And Individual Differences*, 49(3), 175–180.
- Taherpour, M., Rahimi, J., Jafari, Y. ve Hakkak, H. R. M. (2015), Attitude of the students of north khorasan university of medical sciences towards their job prospects in 2013, *Journal of Human Health*, 1(3), 81.
- Tatlıoğlu, S.S. (2021), Öğrenmeye sosyal- bilişsel bir bakış: Albert Bandura, *Sosyoloji Notları*, 5(1); 15-30.

- Tenaw, Y.A. (2013). Relationship between self-efficacy, academic achievement and gender şn analytical chemistry at debre markos college of teacher education, *African Journal of Chemical Education*, 3(1); 3-28.
- Thomas, T. A. ve Maree, D. (2022), Student factors affecting academic success among undergraduate students at two south african higher education institutions, *South African Journal Of Psychology*, 52(1), 99-111.
- Tice, D. M. ve Baumeister, R. F. (1997), Longitudinal study of procrastination, performance, stress, and health, *The Costs And Benefits of Dawdling. Psychological Science*, 8, 454-458.
- Torres, J. B. ve Solberg, V. S. (2001), Role of self-efficacy, stress, social integration, and family support in latino college student persistence and health, *Journal of Vocational Behavior*, 59(1), 53-63.
- Van Den Toren, S. J., Van Grieken, A., De Kroon, M.L.A., Wico C. Mulder, Yvonne T. M. ve Vanneste , Raat, H. (2020), Young adults' self-sufficiency in daily life: the relationship with contextual factors and health indicators, *Bmc Psychology*, 8(89); 1-12.
- Vion, J. (2016). Que Faire Pour Lutter Contre La Procrastination? <https://www.Neuropro-Consulting.Fr/Que-Faire-Pour-Lutter-Contre-La-Procrastination/>.__Erişim Tarihi: 21.06.2022.
- Yağar, F., Dökme, S. ve Coşkun, S. (2020), Öz yeterlik düzeyinin ve demografik faktörlerin girişimcilik eğilimi üzerindeki etkisi: üniversite öğrencileri üzerine bir çalışma, *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (37), 302-314.
- Yaşlıoğlu, M. M. (2017), Sosyal bilimlerde faktör analizi ve geçerlilik: keşfedici ve doğrulayıcı faktör analizlerinin kullanılması, *İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Dergisi*, 46, 74-85.
- Yılmaz, M., Gürçay, D. Ve Ekici, G. (2007), Akademik öz yeterlik ölçeğinin Türkçeye uyarlanması, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 253-259.
- Zajacova, A., Lynch, S. M. ve Espenshade, T. J. (2005). Self-Efficacy, stress, and academic success in college, *Research in Higher Education*, 46(6), 677-706.
- Zimmerman, B. J. ve Kitsantas, A. (2005), Homework practices and academic achievement: the mediating role of self-efficacy and perceived responsibility beliefs, *Contemporary Educational Psychology*, 30, 397-417.